

גם לולא היה ניצחוננו של רגן בטוח — לא היה מה לראות, ישראל מסודרת

פעם היו אורחי ישראל עוקבים בנשימה עצורה אחרי הבחירות לנשיאות בארצות-הברית. היה ברור לכל כי התלות של ישראל בארצות-הברית היא כה רבה, מכל הבחינות, עד שנשיא ארצות-הברית יכול להשפיע על חייו של כל אדם בישראל. ישראל היתה, מבחינה מסויימת, המדינה ה-51 של ארצות-הברית, נשיא ארצות-הברית היה מעין נשיא-על של ישראל. מצב זה לא השתנה. התלות של ישראל בארצות-הברית — מבחינה מדינית, צבאית וכלכלית — לא פחתה, אלא אף גדלה. אך כאשר ניגשים קרוב ל-100 מיליון אמריקאים השבוע לבחור בנשיאם לארבע השנים הקרויות, התגובה בישראל היא אדישה. מה גם לכך?

שוק על ירך. הגורם הראשון הוא פרי הנסיכות המיוחדת של 1984: כל הפרשנים הודיעו כוודאות גמורה שרוג'לד רגן יכה את רייבן וולטר מונדיילי, שוק על ירך.

בניגוד לסיקרי רעת-הקהל בישר אל הטועים כמעט תמיד, הסקרים בארצות-הברית מדוייקים במידה רבה: כאשר הם מנבאים כי רגן ינצח לפחות ב-47 מדינות של ארצות-הברית ואולי ככולן, אפשר לסמוך על כך. הניצחון הצפוי של רגן אינו מראיג את הישראלים. אלא להיפך. רוב הישראליים מייחלים לניצחון זה. ישראל היא כיום מדינה כושפת, ימנית (במושגם בינלאומיים) ושמרנית. משגי שנות בה איריאולוגיות דתיות וגיועניות. רגן מייצג איריאולוגיה דומה בארצות-הברית. קיימת סימפאטיה הרדית, כמעט אוטומטית, בין ממשלות ישראל וארצות-הברית.

בישראל בטוחים שיחס זה יימשך גם כאשר ייבחר רגן לתקופת-כהונה שניה ואחרונה, ולא יהיה עוד זקוק לקולות יהודיים ולכסף יהודי. אולטימטום אחרון. אך יש לארישות סיבות עמוקות יותר. עברו שנות-דור ויותר מאז כפה הנשיא רווייט איינוואר על ממשלת-ישראל באמצעות אולטימטום לפנות את סיני, אחרי מלחמת-סיני; ומאז שאותו הנשיא הפסיק את הסיוע לישראל עד שהפסיקה את עבודות ההטייה של מיהורדן. מאז שירתו כל הנשיאים האמריקאים, בני שתי המפלגות הגדולות, את ישראל. אומנם, כל נשיא חדש, דיבר, בחודשים הראשונים של כהונתו,

ני אגור בבית ההוא ויהי מה, בינתי הנוכחית" הכריז ממלא-מקום ראשי-הממשלה בקולו הרועם וכיווץ את גבותיו.

יצחק שמיר רתח מועם. במשך כל תקופת כהונתו כשר-החוזק ואחרי-כך גם כראשי-ממשלה, התגורר עם רעייתו, שולמית, בדירה צנועה בת שלושה חדרים ברחוב ז'בוטינסקי בירושלים. שהיא לא מעוניינת להישאר עוד בדירה הצנועה. היא רצתה משהו מפואר יותר. אחרי שבני-הזוג שמיר העמידו

הסבידורים (למעלה) יצאו מידת-השרד שלהם בירושלים — ועכשיו מתנהל עליה מאבק-איתנים בין אופידה נבון (מימין) ושולמית שמיר

למכירה את דירתם שליד הבימה בתל-אביב, הם קיוו כי יתנתן להם האפשרות לעבור לדירת השרד של ראשי-הממשלה ברחוב בלפור בירושלים. מאז שעזב מנחם בגין את הדירה ועבר להתגורר ברחוב צמח בשכונת בית וגן, שקרה הגברת שמיר על שיפוץ דירת ראשי-הממשלה, בתיקווה שיתאפשר לה לעבור לשם במהרה. הגברת שמיר-בניגוד לכל הסקרים, היתה משוכנעת כי בעלה יכהן קדנציה נוספת כראשי-ממשלה. היא לא הסתירה את אכזבתה כאשר התברר לה כי תיאלץ להמתין שנתיים עד שתזכה שוב לתואר "רעיית ראשי-הממשלה". אך האכזבה נבעה בעיקר מכך שלא תוכל להגשים את חלומה ולעבור לבית שברחוב בלפור.

למרות תוצאות הבחירות, החליטה שולמית שמיר: היא תחליף את דירתה, ויהי מה. אם לא דירת-השרד המפוארת, היא אמרה לבעלה, לפחות מגיעה להם דירתם של רעיה ומנחם סבירור, הנמצאת במרחק שני בתים מדירתם

הבית הלה שלי!

הנוכחית שכרחוב ז'בוטינסקי. את הדירה קיבל מנחם סבירור כשהיה יושב-ראש הכנסת. היתה זו

הכל מבינים עתה כי כפיפותו של הנשיא האמריקאי למדיניות ישראל אינה נובעת מאופיינו ומנטייתו של איש זה או אחר, אלא מנסיבות בלתי משתנות. לפי החליל. יתר על כן, בניגוד לרושם התיקשורת, אין לדיר הבית הלבן השפעה מכרעת על מדיניות ארצות-הברית. הנשיא תלוי בשני בתי הקונגרס. בלי תמיכתם, אינו יכול לממש שום מדיניות, לבצע שום עסקת-נשק. הדי קונגרס קובע את גודל הסיוע הכלכלי, ומכתיב במידה רבה גם את המדיניות. הקונגרס הבא יהיה כפוף לישראל יותר מאשר לרגן, מיספר גדול של גופים יהודיים גלויים ומוסוים, הפועים לים כולם לפי הנחיות ישראליות, דאגו השנה לממן את מערכות-הבחירות של חברי הסנאט ובית-הנבחרים, שהתחייבו לשמש כסוכני ישראל.

השליטה בקונגרס האמריקאי מבטיחה לממשלת-ישראל שגם הנשיא הבא ימלא את מישאלות ישראל. כל זה ידוע לרבים בישראל, ומורי גש עליידי הכל. מכאן הארישות. לא חשוב מי יהיה הנשיא הבא. הוא ייקוד לפי החליל הירושלמי.

הממשלה חבילה של חלמאים
זה היה ניצחון תיקשורתי. מבחינה כלכלית, זהו צעד גדול קדימה — אל תוך המבוך הסתום הרכבת הכלכלית של ממשלת-האחרות נוסעת כמלוא המרץ. הצרה

שולמית שמיר לא ידעה, שאין היא היחידה הלוטשת עין לעבר הדירה היפה. גם נשיא-המדינה לשעבר, יצחק נבון, המתגורר כיום בדירה שכורה ברחוב רשב"א הצטרף למירוץ.

ריקבון והזנחה

נכון טען כי אין טעם שהמדינה תשלם שכר-דירה גבוה תמורת דירתה, כאשר דירת מנחם סבירור, השייכת למדינה, פנויה למגורים. אך יצחק שמיר, בלחצה של שולמית, לא ויתר. בשלב הראשון של

המאבק הוא העביר לדירה את ספריו, כשהוא מודיע חד-משמעית כי העברת הספרים מעניקה לו חזקה על הבית, וכי אין לו כל תוכניות לוותר. גם יצחק נבון אינו מוותר. בינתיים גרם המאבק על דירת סבירור להחרפת היחסים בין שמיר לנבון ולמנת רב. גם הגבירות שולמית ואופירה אינן טומות ידיהן בצלחת, ומצטרפות למקהלת ההשמצות ההרדיות. וכמשך כל אותה העת, בה ניטשת התחרות על דירתו בת ארבעת החדרים של יושב-ראש הכנסת לשעבר, נשכח לחלוטין הבית היפהפה שבפנת החרור בות אוסישקין ובן-מימון שבו התגוררה גולדה מאיר. הבית בעל החצר הגדולה ריק ונטוש, נמצא כמצב של ריקבון והזנחה. עשבים שוטים מטפסים עליו מבחוץ. קירותיו הפנימיים מתפוררים ואין מי שיושיע ויציל אותו משממונו. גם הבית הזה, כמוכונ, הוא רכוש של ממשלת ישראל, והוא נדון להרס אם לא יהיה מי שיעבור להתגורר בו ואם לא ייערכו בו שיפוצים מיידים.

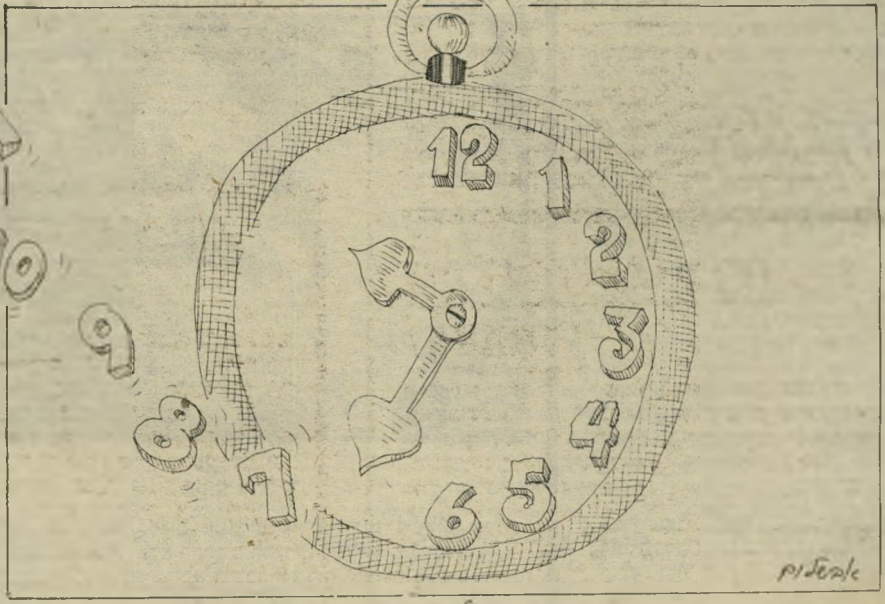
היא שהיא נוסעת הלוך וחוזר בין שתי תחנות, ואינה מגיעה לשום יעד. קברניטי הממשלה מתכרכים, נוא מים ומצטלמים בכל תחנה — ורק מעטים מבחינים בכך שמאז התחנה הקורמת נסעה הרכבת אחורה, לא קדימה (ראה אתה והשכל).

מאלף ושלושא אריות. השבוע נחתם ברוב המולה מיסמך היסטורי: הסכם החבילה.

הוא הוצג כניצחון אישי גדול של שימרון פרס. האוצר, ההסתדרות והמעסיקים עשו סוף-סוף יד אחת — שלושא אריות שנשמעו לטוט המאלף, פרס הגרול.

מכיוון שזהו צעד שכל אדם חש בו — צימצום השכר, הקפאת המחירים, הורדת הריבית, הגבלת המיסים — הוא התקבל עליידי הציבור באנחה של הקלה. סוף-סוף נעשה מה שהיה טחיה הגדולה שהיתה טמונה בהקמת ממשלת-האחדות, התחילה להתממש. ורק מעטים ידעו כי המעשה הגדול הזה מחק במחירי כל מה שנעשה על-ידי ממשלה זו עצמה בחודשים הראשונים של קיומה.

קיצוץ הקיצוץ. ההישג הכלכלי היחיד שלה בחודשים אלה היה ההסכמה על קיצוץ תקציבה במיליארד דולר. זה היה מעט, ולא כל הקיצוץ היה אמיתי. אך היה זה לפחות צעד בכיוון הנכון לעצירת האינפלציה הרוהרת. (המשך בעמוד 8)

שעון כלכלי